

22.06.2020r. Świetlica ZSG

1. Początek lata nieodłącznie kojarzy nam się z początkiem wakacji, odpoczynkiem, długimi, ciepłymi wieczorami, urlopem, wyjazdami i piękną pogodą. Nic więc dziwnego, że to ulubiona pora roku wielu osób. Kiedy lato tak naprawdę wypada i od jakiej daty możemy zacząć je liczyć?

Pierwszy dzień lata

<https://www.youtube.com/watch?v=uYOVZjQK3HY>

2. Pierwszy dzień lata 2020: kalendarzowego i astronomicznego. Kiedy wypadają? Od kiedy możemy cieszyć się pierwszym dniem najcieplejszej pory roku? Takie pytanie co roku zadaje sobie wiele osób. Nie ma w tym zresztą nic dziwnego - o ile pierwszy dzień lata kalendarzowego rzeczywiście wypada tego samego dnia, to data astronomicznego lata jest troszeczkę inna za każdym razem. Lato astronomiczne na naszej półkuli wypada wtedy, kiedy oś obrotu Ziemi jest maksymalnie wychylona w kierunku Słońca, a biegun północny jest przybliżony do niego bardziej niż południowy. Ten moment nazywamy właśnie przesileniem letnim i od niego możemy liczyć astronomiczne lato. Zazwyczaj wypada ono między 21 a 23 czerwca, jednak może się zdarzyć, że lato astronomicznie rozpoczyna się troszeczkę później lub troszeczkę wcześniej - zwłaszcza w roku przestępnym.

W każdym razie dotarliśmy „Piechotą do lata”

<https://www.youtube.com/watch?v=8hPxevMaosg>

3. 20 czerwca, a więc pierwszy dzień lata astronomicznego, to także najdłuższy dzień w tym roku. Dzień potrwał 16 godzin, 46 minut i 38 sekund. Od tego momentu kolejne dni będą coraz krótsze, aż do momentu przesilenia zimowego. Od 22 czerwca czyli od dziś mamy lato kalendarzowe, które rozpoczyna się deszczem i burzami, ale po burzy przyjdzie słońce.

<https://www.youtube.com/watch?v=IS-af9Q-zvQ>

The Doors - Riders On The Storm

4. Warto dodać, że najcieplejsza pora roku to okazja do spojrzenia na nocne niebo i obserwacji zjawisk astronomicznych. Wraz z początkiem astronomicznego lata Słońce przejdzie przez punkt przesilenia letniego i wstąpi w znak Raka. Nasza dzienna gwiazda będzie w tym dniu górować w zenicie nad zwrotnikiem Raka.

„Lato jak ze snu”

<https://www.youtube.com/watch?v=wt-if MeNOM>

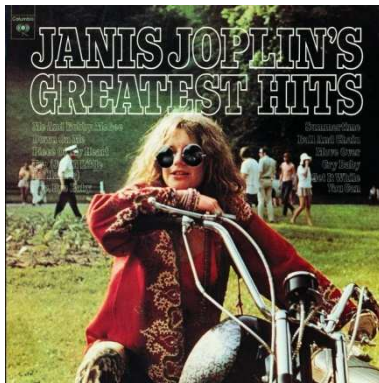
5. Z planet przez prawie całe letnie noce widoczne będą Saturn i Jowisz, blisko siebie nad południowym horyzontem. Coraz lepsza będzie widoczność Marsa, jego blask osiągnie maksimum w

połowie sierpnia. Z kolei Wenus będzie nas raczyć swoim blaskiem jako tzw. Gwiazda Poranna. Również nad ranem będzie można spróbować wypatrzeć Merkurego (w lipcu i do połowy sierpnia, później zacznie być widoczny wieczorem). Posiadacze teleskopów mogą z kolei spróbować dostrzec dodatkowo Urana i Neptuna. „A planety szaleją... Szał Niebieskich Ciał - „Maanam”

<https://www.youtube.com/watch?v=tg-IHXdhZ1U>

„Summertime” Jenis Joplin

<https://www.youtube.com/watch?v=bn5TNqjuHiU>

6. Lato to też okres organizowania różnorodnych pikników astronomicznych, obozów pod gwiazdami i innych podobnych inicjatyw. Z uwagi na sytuację związaną z pandemią koronawirusa pewnie będzie ich tego lata mniej, przynajmniej na początku wakacji. Jeśli jednak sytuacja pozwoli, to zapewne w wielu miejscach kraju będą organizowane np. noce spadających gwiazd, szczególnie w okolicach maksimum roju meteorów o nazwie Perseidy, które nastąpi 12 sierpnia.

Vivaldi „Lato’ fr. może być burzliwe

<https://www.youtube.com/watch?v=124NoPUBDvA>

ANNE-SOPHIE MUTTER - Vivaldi, The Four Seasons Summer Presto

7. W Saloniku Poetyckim ponownie Maria Pawlikowska – Jasnorzewska i „Pyszne lato”

„Pyszne lato” -Maria Pawlikowska-Jasnorzewska

Pyszne lato, paw olbrzymi,

stojący za parku kratą,
roztoczywszy wachlarz ogona,
który się czernią i fioletem dymi,
spogląda wkoło oczyma płowymi,
wzruszając złotą i błękitną rzęsą.
I z błyszczącego łona
wydaje krzepkie krzyki,
aż drży łopuchów zieleniste mięso,
trzęsą się wielkie serca rumberbaru
i jaskry, które wywracają płatki
z miłości skwaru,
i rozśpiewane, więdnące storczyki.
O siądź na moim oknie, przecudowne lato,
niech wtulę mocno głowę w twoje ciepłe pióra
korzennej woni,
na wietrze drżące ---
niech żółte słońce
gorącą ręką oczy mi przesłoni,
niech się z rozkoszy ma dusza wygina,
jak poskręcany wąs dzikiego wina.

8. Lekcja malarstwa z Panią Agatą – część lato

<https://www.youtube.com/watch?v=vAKMwXCRkXg>

9. Lato w malarstwie

Pierre Auguste Renoir

<https://www.youtube.com/watch?v=Sk8kG96VGel>

A to już „Babie lato” Józefa Chełmońskiego

10. W czasie najkrótszej nocy w roku (z 21 na 22 czerwca) obchodzone jest święto związane z przesileniem letnim. W krajach anglosaskich pod nazwą Midsummer, w germańskich Mittsommerfest.. W krajach słowiańskich zaś święto to jest nazywane Nocą Kupały.

W czasie tej nocy rozpalano ogniska, w których palono zioła. W trakcie zabaw odbywały się różnego rodzaju wróżby i tańce. Dziewczęta puszczały w nurty rzek wianki z zapalonymi świecami, które miały być wyławiane przez kawalerów, wieszcząc tym samym szybkie zamążpójście. Prawdopodobnie pozostałości dawnych wiosennych obrzędów magicznych kończących zaklęcie „dobrego początku”, nawiązujących do obrzędowości zadusznej i nadchodzącego urodzaju.

11. Święto ognia, wody, słońca i księżyca, urodzaju, płodności, radości i miłości, powszechnie obchodzone na obszarach zamieszkiwanych przez ludy słowiańskie, ale również w podobnym charakterze na obszarach zamieszkiwanych przez ludy bałtyckie, jest to wielkie święto radości w Szwecji, Norwegii, germańskie i celtyckie, a także . Finów (w Finlandii jest jednym z najważniejszych świąt w kalendarzu) i Estończyków. Na Łotwie jest wolnym od pracy świętem państwowym (23 i 24 czerwca). Również na Litwie dzień 24 czerwca, od 2005 roku, jest wolny od pracy.

12. **Noc Kupały** (zwana też *nocą kupalną*, *kupalnocką*, *kupałą*) – słowiańskie święto związane z letnim przesileniem Słońca, obchodzone w czasie najkrótszej nocy w roku, co przypada około 21-22 czerwca. W krajach anglosaskich pod nazwą *Midsummer*, w germańskich *Mittsommerfest*. Kościół katolicki, nie mogąc wykorzenić corocznych obchodów Sobótki z wywodzącej się z wierzeń słowiańskich obyczajowości, podjął próbę zasymilowania święta z obrzędowością chrześcijańską (stąd późniejsza wigilia Św. Jana – potocznie zwana też *nocą świętojańską*, posiadająca wówczas wiele zapożyczeń ze święta wcześniejszego – obchodzona w nocy z 23 na 24 czerwca).

Na południu Polski, Podkarpaciu i Śląsku uroczystość o podobnym charakterze zwie się **sobótką** lub **sobótkami**, na Warmii i Mazurach **palinocką**. Nazwa Noc Kupały, *kupalnocka* utrwaliła się w tradycji Mazowsza i u nas, na Podlasiu

13. Warto przypomnieć cykl dwunastu arkadyjskich utworów Jana Kochanowskiego - „Pieśń świętojańska o Sobótce” – tu fr. „, Panna VI”

Gorące dni nastawają,
Suche role się padają;
Polny świercz, co głosu sstaje,
Gwałtownemu słońcu łaje.

Już mdłe bydło szuka cienia
I ciekącego strumienia,
I pasterze, chodząc za niem,
Budzą lasy swoim graniem.

Żyto się w polu dostawa
I swoją barwą znać dawa
Iż już niedaleko żniwo:
Miej się do sierpa co żywo!

Sierpa trzeba oziminnie,
Kosa się zejdzie jarzynie;
A wy, młodszy, noście snopy,
Drudzy układajcie w kopy!

<https://www.youtube.com/watch?v=-YXBjJLmqIo>

14. Z życzeniami gorącego lata, pełnego relaksu i pysznych owoców– utwór Marka Bilińskiego

<https://www.youtube.com/watch?v=XiK9B6YXpig>

